

19. YÜZYIL OSMANLI SARAYLARINA AİT DEKORASYON KATALOGLARI

19th CENTURY DECORATION CATALOGUES OF THE OTTOMAN PALACES

İlona Baytar*

Abstract

19th century, in general, is defined as a period of Westernization of the Ottoman Empire. While reform movement can be seen in all aspects of the Empire, it also triggered changes in pleasure and aesthetics in the Ottoman daily life. With the introduction of new objects such as textile, furniture, decorative ornaments, kitchen appliances to the palace life also found place in the Ottoman daily life by changing the overall decoration and introducing trendy objects as well as functional ones to the palaces. The aim of this study is to identify the sources of Ottoman palaces' new furniture. The sultans personal libraries at Dolmabahçe and Yıldız palaces contain catalogues about the newly introduced furniture styles. Also a notebook containing the list of all catalogues of the Yıldız Palace, which is currently at the Archive of Prime Ministry, suggests that the Sultan is personally involved in the choosing process of the palace furniture. These catalogues not only contained the highly fashionable furniture of the date but also the source of all the other objects and materials used in the Ottoman Palaces. In this study primarily the mentioned catalogues are used. Catalogues are in the Dolmabahçe Palace Library of Caliph Abdülmecid.

Keywords: *Ottoman Palace, furniture, 19th century, catalouge, decoration.*

* Dr., Sanat Tarihcisi, Milli Saraylar, İstanbul/Türkiye. Email:ilonabaytar@gmail.com

Son dönem Osmanlı saraylarının yaşam tarzlarındaki değişim Osmanlı siyasal ve toplumsal yapısındaki değişimle eş zamanlı ilerler. Özellikle değişim, sonucu toplumu etkileyen iki siyasi olayla somutlaşır; 1839’da ilan edilen Tanzimat Fermanı ve 1856’da sona eren Kırım Savaşı. Yenileşme önce mimari alanda başlar. Dolmabahçe, Çırağan, Beylerbeyi ve Yıldız sarayları yeni düzenin yeni saray yapıları olarak inşa edilir. Değişen mimari ile siyasal yapıda etkin olan resmî kabul düzenine, artık yeni dekorasyon düzeni de eklenir.¹

Kırım Savaşı süresince İstanbul’a yerleşen İngiliz ve Fransızlar “Frenk” tarzını Osmanlı’ya getirirlerken, ardi ardına açtıkları mağazalarla yeni bir tüketim alışkanlığını da tetiklerler. Döneme hâkim olan Osmanlı sultanlarının zevkleri, alışkanlıkları ve siyasi yakınlıklarının görünür kılındığı gündelik kullanım eşyaları ise yeni düzenin görünen yüzünün somut örneklerini oluşturur.²

Yenidünya algısı ile Osmanlı toplumu, artık geleneksel sisteminden farklı bir düzen içine girer. Özellikle daha önce kullanım alışkanlıkları arasında yer almayan mobilyanın Osmanlı zevkine hitaben bir ihtiyaç nesnesi haline gelmesi, bu anlamdaki en temel değişimi gösterir.

Geleneksel Türk kültüründe ve Osmanlı yaşamında Batılı anlamda mobilya kavramına fazla yer yoktur.³ Oturma ihtiyacı yerleşik sedir-seki

¹ Topkapı Sarayı elçi kabulü ile Dolmabahçe ve Beylerbeyi saraylarındaki elçi kabulünün yapıldığı mekânlar ve dekorasyonları bu değişimi açıkça ortaya çıkarır.

² Söz konusu çalışma dekorasyon kataloglarını ve mobilyaları içerdiği için dönemin siyasal yapısına değinilmemiştir. Ancak konu ile ilgili ayrıntılı bilgi için bkz. İlona Baytar, Abdülmecid, Abdülaziz ve II. Abdülhamid Dönemlerinde Saray Mobilyasının Üslup Açısından Değerlendirilmesi, İstanbul Üniversitesi Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul 2012; Enver Ziya Karal, **Büyük Osmanlı Tarihi**, C. I, II, III, Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ty; İlber Ortaylı, “XIX. Yüzyılda Osmanlı Saraylarının Geçirdiği Değişim”, **MS Milli Saraylar**, İstanbul: Milli Saraylar Yayınları, 1999, s. 16; **Tanzimat 1-2**, İstanbul: MEB. Yayınları, 1999; Niyazi Berkes, **Türkiye’de Çağdaşlaşma**, YKY, İstanbul 2006. s. 23-82; Sibel Bozdoğan, **Modernizm ve Ulusun İnşası**, Metis Yayınları, İstanbul, 2002, s. 20; Mustafa Cezar, “XIX. Yüzyılda Neden Batı Tarzı Saray”, **Milli Saraylar 1993**, Ankara: Milli Saraylar Yayınları, 1993, s. 18; aynı yazar, **Sanatta Batıya Açılış ve Osman Hamdi**, İstanbul: Ekav Sanat Merkezi, 1995.

³ 19. yüzyılda olduğuna kadar yaygın olmasa da Osmanlı’da mobilya kullanımı söz konusudur. Topkapı Sarayı Koleksiyonunda yer alan ve Sultan III. Selim Dönemi’ne ait bir yazıhane taşınabilir mobilyanın somut örneğini oluşturur. Ayrıca Topkapı Sarayı Kütüphanesi’nde bulunan ve bir elçi kabulünü gösteren minyatür de erken dönemler-

sistemleri ve yer minderleriyle; dolap, çekmece gibi gereksinimler ise duvarlara yerleştirilmiş yüklükler, nişler ve sandıklarla çözümlenir. Ancak klasik saray/konut mimarisinden farklı olan 19. yüzyılın kocaman pence-reli odaları artık önünde çepeçevre dolaşan bir sedirin kullanımına imkân tanımazken, daha önce hiç kullanılmamış olan koltuklar ve sandalyeler de Osmanlı toplumunda boy göstermeye başlar.

Başlangıçta yeni kullanım eşyalarının temini yurt dışından özel siparişe ile sağlanır. Tophane Müşiri Fethi Ahmed Paşa, Fransız Dekoratör Charles Séchan, İngiliz Mimar William James Smith gibi isimler yurt dışından mobilya ve dekorasyon eşyasının temininde önemli araçlardır.⁴ (Resim 1-Resim 2a-2b-2c)

Saraya eşya alımı bir süre sonra İstanbul'da açılan mağazalardan satın alma ile devam eder. Özellikle Aubon Marche, H. Decugis ve Bakery⁵ mağazaları, eşya temininde önemli rol oynar. Arşiv kayıtlarında yer alan faturalar ise söz konusu satın alma işlemini belgeler.⁶

Saraya satın alma ya da sipariş verme konusunda sultanların kişisel kütüphanelerindeki kataloglar oldukça önemli veriler içerir. Katalogların büyük çoğunluğu Dolmabahçe Sarayı Abdülmecid Efendi Kütüphanesi ile günümüzde İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi'ne taşınmış olan Yıldız Sarayı Kütüphanesi'ne aittir. Ayrıca bu tür katalogların tüm

deki mobilya kullanımına işaret eder. Minyatürde elçi, kolçaklı bir sandalyede oturur şekilde tasvir edilmiştir. Ayrıntılı bilgi için bkz. Ayda Arel, **Onsekizinci Yüzyıl İstanbul Mimarisinde Batılılaşma Süreci**, İTÜ Mimarlık Fakültesi Yayınları, İstanbul 1975, s. 9; Feryal İrez, **19. Yüzyıl Osmanlı Saray Mobilyası**, Atatürk Kültür Merkezi Yayını, Ankara 1988, s. 17; Topkapı Sarayı Kütüphanesi Arşivi, Vehbi Surnamesi, 3593, fol. 140 1132 (1720)'den aktaran Feryal İrez, **a.g.e.**, s. 30.

⁴ Netice Yıldız, **Osmanlı İngiliz Sanat Eseri Alışverişi 1583-1914**, İstanbul Üniversitesi Doçentlik Tezi, İstanbul 1987, s. 439; Cengiz Göncü, "Dolmabahçe Sarayı Harem Dairesi İçin 1857 Yılında Fransa'dan Alınan Bir Grup Eşya", **Milli Saraylar**, S. 9, İstanbul: Milli Saraylar Yayınları, s. 253-261; aynı yazar, "Dolmabahçe Sarayı Dekoratörü Charles Séchan: Mektupları ve Sultan Abdülmecid'in Yatak Odası", **Dolmabahçe Sarayı**, II-III, İstanbul, s. 81-100; Frédéric Hitzel, "Charles Séchan (1803-1874) Sultan Abdülmecid'in Hizmetinde Bir Dekoratör", **150. Yılında Dolmabahçe Uluslararası Sempozyumu 23-26 Kasım 2006 Bildirileri**, İstanbul: Milli Saraylar Yayınları, 2007, s. 79-85.

⁵ Bakery, Pera'da faaliyet gösteren bir İngiliz mağazasıdır. 1893 yılına ait Ticaret yıllık-larında imalatçı olarak tanımlanır.

⁶ Dolmabahçe Sarayı (Hazine-i Hassa Arşivi) HHA. E 11; D.S.A. Dosya No:38 s.27a ayrıca Netice Yıldız, **a.g.e.**, s.442.

dökümünü içeren Yıldız Sarayı kütüphane kayıt defteri ise bugün Başbakanlık Osmanlı Arşivleri'ndedir. Bu kayıtlar ve bu katalogların varlığı dönemin satın alma alışkanlığına, modasına, tüketim ve ticari yapısına dair önemli bilgiler içerirler. Söz konusu yayınlar mobilyadan sobaya, cam ve porselenden halı ve tekstile, aydınlatmadan saate ve mutfak eşyalarına kadar geniş bir yelpazenin yer aldığı bir tür *ürün* kataloglarıdır. Katalogların firmaları ise çoğunlukla İngiliz ve/veya Fransız'dır. Bu firmaların bazıları hem üretici hem tasarımcı hem de Uzakdoğu eşyalarının ithalatını ve ihracatını gerçekleştiren geniş çaplı kuruluşlardır.

Katalogların hemen hepsi büyük boyutlu ve sert kapaklı olup, her sayfası resimlidir. Görsel olarak verilen ürünlere ait bilgiler belirli kod numaraları ile tanımlanmıştır. Sipariş ve satın alma işlemi bu kod numaraları üzerinden gerçekleştirilmiştir. Eşyanın adı, stili, malzemesi, ölçüleri, renk bilgileri, fiyat bilgileri, eğer oturma grubuna aitse döşemesi hakkındaki bilgiler ayrıntılı olarak verilmiştir. Mobilyaları tek tek tanımlamanın yanı sıra bir konsept oluşturularak da bir salon ya da bir yatak odası örnekleme yapılmıştır. Bu anlamda günümüzde de rastlanan ve mobilyaları göstermenin yanı sıra bir evin nasıl döşeneceğine de örnek oluşturan mağaza katalogları ile benzerlik gösterirler. Ayrıca katalogların bazı sayfalarında düşülen promosyon bilgileri ile “,,,,, pounda evinizi nasıl döşersiniz?” ibareleri satış tekniklerinin gününüzden de çok farklı olmadığına işaret eder. (Resim 3a-3b-3c-3d) Katalogların ara sayfalarında ürünlerle ilgili reklam ve sloganlara yer verilmesi ile sipariş üzerine yapılacak gönderimlerde tüm halıların ücretsiz olacağı bilgisi günümüzün benzer promosyonlu satış kampanyaları ile ilişkilendirilebilir.

Dolmabahçe Sarayı Abdülmecid Efendi Kütüphanesi'nde yer alan *Oetzman & Co.* firmasına ait katalog, toplam 900 sayfadan oluşur.⁷ Dikdörtgen boyutlu ve kapaksızdır. Katalog daha önce dekorasyonu gerçekleştirilen büyük otellerin/firmaların görselleri ile başlar. Firmanın tanıtımı ve gönderi bilgileri ile devam eder, ürün bilgi listesi ile sona erer. Katalogun iç sayfalarında her sağ sayfada firmanın adı, sol sayfada ise adres bilgileri tekrarlanır. Ayrıca her sayfanın alt kısmında söz konusu ürünlerin gönderi bilgileri için katalogun üçüncü sayfası işaret edilir.

Oetzman & Co. Londra'dadır ve firmanın katalogunun üzerinde

⁷ Dolmabahçe Sarayı Abdülmecid Efendi Kütüphanesi, K 316-21.

herhangi bir tarih bilgisine rastlanmaz. Katalogda mobilyaların bulunduğu bölüm başlangıçtan itibaren 604. sayfaya kadar devam eder. Sonrasında tekstil ve dekorasyon objeleri yer alır, saat bölümüyle sona erer. Katalogda eşyalar farklı isimlerle tanımlanmışlardır. İlk on sayfada “Queen Anne” olarak isimlendirilen mobilya gruplarından örnekler yer alır. (Resim 4-5) Çizimlerin altında “An example of a ‘Queen Anne’ Drawing Room. Furnished Design and Manufactured by Oetzmann&Co.” yazılıdır.⁸ Bir diğer bölüm ise “Sheraton” olarak isimlendirilen bir başka gruba aittir. “Samples of ‘Sheraton’ Drawing Room Furniture. Furnished Design and Manufactured by Oetzmann & Co.” ibaresi görülür.⁹ Katalogun hemen her sayfasına düşülen *Furnished Design and Manufactured by Oetzmann & Co.* notu, firmanın hem tasarımcı hem de üretici olduğuna işaret eder. (Resim 6)

Katalogun diğer sayfalarında ise gruplar dışında tek tek hemen her ürüne yer verilmiştir. Sınıflandırma ürünün çeşidine ve her birine verilen kod numarasına göredir. Her bir çizim kendisine ait etiket bilgileri ile birlikte açıklanır. Bu etiketler eşyanın stili, boyutları, renk skalası, ahşap türüne ve fiyatına dair bilgiler içerir. Katalog bölümler halindedir ve her bölümün sonunda işaret edilen mobilyaların fiyat bilgilerine toplu olarak yer verilmiştir. Ayrıca sayfa aralarında ürün reklamları da bulunur.

Örneğin resim 7’de “Rest for the Weary” başlığı ile c. 1610 kodlu yastığın reklamı yer alır. Sloganın hemen altında ise neden yorgunluk ve uygunsuzluğa devam edesiniz çareniz burada cümlesi görülür. Yastığın görseli, fiyat bilgileri ve özelliklerinin altında ise, firmanın sahibinin bizzat kendisinin ürünü dendiği ve üretilenlerin içinde en rahat ve en lüks yastık olduğunu ifade eden tanıtım cümlesi yer alır.

Dolmabahçe Sarayı Abdülmecid Efendi Kütüphanesi’nde kayıtlı bir başka katalog *Maple & Co. Ltd.*¹⁰ firmasına aittir. (Resim 8) Dolmabahçe Sarayı Arşiv kayıtlarında firmaya ait bir mektuba rastlanmıştır. 1909 tarih-

⁸ Kraliçe Anne stilinde örnek çizim odası, Tasarım ve üretim Oetzmann & Co.

⁹ Sheraton stilinde örnek çizim odası, Tasarım ve üretim Oetzmann & Co.

¹⁰ Maple & Co, 1870-1950 yılları arasında faaliyet gösteren Viktorian ve Edvardian dönemlerine ait tasarımlar ve üretimler yapan İngiliz mobilya firmasıdır. 1880’lerde büyüyerek dünyanın her yanına mobilya üretimine başlayan firma, Osmanlı saraylarına da mobilya satışında bulunmuştur. Dolmabahçe Sarayı Abdülmecid Efendi Kütüphanesi, K 18. Ayrıca DSA. 1383 nolu antetli kâğıtta yer alan adresler firmanın Paris, Buenos Aires ve İzmir’de şubeler bulunduğuna işaret eder.

li mektup Abdülmecid Efendi'nin kâtibi Said Bey'e yazılmıştır. Mektupta istenilen katalogların postalandığı, eğer odaların ölçü ve planları gönderilirse odalara göre mobilya imal edebileceklerinden söz edilmiştir. Ayrıca diğer memleketlere yapılan ihracatlarda uygulanan %5'lik iskontonun da aynen uygulanacağı belirtilmiştir. (Resim 9)

Londra ve Paris'te faaliyet gösteren firmanın katalogu *Illustration of Furniture* adını taşır. Dikdörtgen formlu ve sert kapaklıdır. Katalogun iç sayfalarında üstte firmanın adres bilgilerine yer verilmiştir. Adres satırının altında mobilyanın adı ve görseli, en altta ise ürüne ait bilgiler mevcuttur. (Resim 10-11)

*Hampton & Sons*¹¹ (Resim 12) isimli bir diğer katalog da içerik olarak benzer özelliktedir. Ancak burada siyah beyazın yanı sıra renkli çizimlere de yer verilmiştir. (Resim 13-14-15)

Söz konusu kataloglarda yer alan eşyaların bugün son dönem Osmanlı saray yapılarında karşımıza çıkıyor olması bu katalogların önemine dikkat çeker. Örneğin Oetzman firmasına ait katalogun 163 ve 165. sayfalarında yer alan oturma takımları ile aynı katalogda sayfa 169'da C. 163 koduyla çizimi verilen eşyaların Dolmabahçe Sarayı'nda yer alıyor olması bu eşyaların hem kaynağına hem de firmanın Osmanlı Devleti'ne eşya satışında bulunduğuna işaret eder. (Resim 16-17-18-19-20-21)

Ayrıca Maple & Co ve Hampton & Sons firmasına ait kataloglarda yer alan Uzakdoğu menşeli pek çok ürünün aynısı olmasa bile benzer örneklerinin bugün Milli Saraylar Koleksiyonu'nda (Uzakdoğu mobilyaları gibi) mevcut olması bu tür eşyaların kaynaklarına açıklık getirir. (Resim 22-23-24-25)

Bir Osmanlı hükümdarının sarayına eşya girişlerinde rol oynayan bu tür katalogların varlığı, mobilya alımında Osmanlı'nın tercihini gösterirken beraberinde bir takım soruları da getirir. Şöyle ki,

- Bu kataloglardaki mobilyalar seri üretim midir?

¹¹ Hampton&Sons, 1830-1860 yılları arasında faaliyet gösteren kuruluş, antika ve modern mobilya satışından, döşeme ve elektrik işlerine kadar oldukça geniş bir iş koluna sahiptir. 1960'da kapanışına kadar Kraliçe Mary, Kraliçe Elizabeth, Haydarabad Nizamı'na hizmet vermiştir. Dolmabahçe Sarayı Abdülmecid Efendi Kütüphanesi, K 18.

- Kataloglarda yer alan bu mobilyalar ile dönemin modası olabilecek tarz ve motifler mi bir araya getirilmiştir? Yani pazarlanabilir ve popüler olanlar mı bir araya getirilmiştir?
- Bu mobilyalar herkesin evinde olabilecek tarz ve malzemeye mi sahiptir, yoksa dönemin Avrupalı hükümdarlarına ve asilzadelerine mi özgüdür?
- Osmanlı pazarı için özel olarak mı üretilmiş ve bu kataloglar hazırlanmıştır?
- Osmanlılar bu katalogları kendileri de sipariş etmiş olabilirler mi?

Burada belirlenen soruların cevapları hiç kuşkusuz tahminin ötesine gitmezken söz konusu katalogların varlığı Osmanlı'daki satın alınan mobilyaların kaynaklarına açıklık getirir. Özellikle bu mobilyaların bazıları'nın bugün Dolmabahçe Sarayı koleksiyonunda yer alan somut karşılıkları, Osmanlı'da "satın alma alışkanlığının" en önemli belgelerini oluşturur. Kataloglardaki eşyaların gerek tarz gerekse modellerine bakıldığında bunların Batı'ya özgü olmaları Osmanlı'da "dışarıdan gelen bir zevkin" hâkim olduğuna işaret eder. Kataloglarda verilen ürünlere ait tüm ayrıntılar dönemin yaygın malzeme kullanımına ve modasına da işaret ederken aynı zamanda bu katalogların yerel ustalara kaynaklık ettiği ve benzer mobilyaların imalatının da yapılmış olabileceğini gündeme getirir.

19. yüzyıl Osmanlı toplumunun değişimleri hayata geçirdiği ve kendi bakış açısını da değiştirdiği bir dönemi kapsar. Alafranga yaşam tarzının benimsendiği ve buna uygun yaşama kaygısı ile birlikte yeni kullanım eşyalarının gündelik hayatına aldığı bir dönemdir aynı zamanda. Bu çalışmaya konu olan ürün katalogları ise son dönem Osmanlı'nın kullanım eşyalarının kaynaklarına işaret ederken dönemin modası, satın alma alışkanlıkları, malzeme çeşitliliğini de ortaya çıkarır. Ayrıca bu katalogların sultanların şahsi kütüphanelerinde yer alıyor olması da sultanların sarayların tefrişleri ile birebir ilgileniyor olduğuna işaret eder.

Fiyat	Nevî	Özellik	Adet
1800	Konsol	14. Lui, 8 ayaklı yıldızlı ahşap kaplama, üstü (x renkli) kumaş kaplamalı	1
1170	Konsol	16. Lui, 4 ayaklı yıldızlı ahşap kaplama, üstü komran kırmızı mermer	1
990	Konsol	14. Lui, 4 ayaklı yıldızlı ahşap kaplama, üstü mısır yeşili mermer	1
870	Konsol	14. Lui, 4 ayaklı yıldızlı ahşap kaplama, üstü (languedor renkli) mermer	1
900	Konsol	14. Lui, 4 ayaklı yıldızlı ahşap kaplama, üstü mısır yeşili mermer	1
930	Konsol	14. Lui, 4 ayaklı yıldızlı ahşap kaplama, üstü komran yeşili mermer	1
825	Konsol	15 Lui, 4 ayaklı, yıldızlı ahşap kaplama, üstü (serancolin renkli) mermer	1
2250	Konsol	15. Lui, Yıldızlı ahşap kaplama, üstü beyaz mermer	2
2100	Masa	Gömmе süs işli, bronz kakmalı yıldızlı	1
1500	Masa	Parlak ahşak, bronz kakma ve yıldızlı	1
3000	Masa	Kösmen yıldızlı, siyah çin ahşap kaplamalı yuvarlak, üstü taşlarla süslü, serancolin mermer	1
3037,5	Tek ayaklı masa	Çin lakesi	1
1110	Konsol	14. Lui, 4 ayaklı yıldızlı ahşap kaplama, üstü kırmızı kumaş kaplı Çin lakesi dolap ilaveli, bronz gravür ve yıldız süslemeli	1 1
825	Komodın	16. Lui, gömme süs işli, bronz yıldız işli, üstü beyaz mermer	1
870	Komodın	14. Lui, kırmızı ahşap ve koç başında yıldızlı bronz, üstü deniz yeşili mermer	1
900	Komodın	16. Lui, parlak ahşap, bronz yıldızlı, üstü sarı mermer	1
975	Komodın	15 Lui, Gömme süs işli, bronz yıldızlı, üstü beyaz mermer	1
1327,5	Komodın	14. Lui, mor ahşap kaplama, büyük oranda bronz yıldızlı, bir şey için küçük çekmeceler, üstü mermer	1
1200	Komodın	14. Lui, gömme süslü bakır hatlı siyah ahşap	1
945	Tuvalet	16. Lui, aksesuarlarıyla beraber	1
1500	Ayna çerçevesi	14. Lui, 3 parçalı, yıldızlı ahşap, aynası ile beraber	1
1050	Ayna çerçevesi	14. Lui, yıldızlı ahşap, aynasıyla beraber	1
1050	Ayna çerçevesi	15. Lui, yıldızlı ahşap, aynasıyla beraber	1
1005	Ayna çerçevesi	15. Lui, yıldızlı ahşap, aynasıyla beraber	1
1020	Ayna çerçevesi	14. Lui, eğik formlu, yıldızlı ahşap, aynasıyla beraber	1
1110	Ayna çerçevesi	14. Lui, yıldızlı ahşap, aynasıyla beraber	1
975	Ayna çerçevesi	14. Lui, yuvarlak formlu, yıldızlı ahşap, kenarları şivli ayna	1
900	Ayna çerçevesi	14. Lui, seper kulp formlu, ahşap oymalı, yıldızlı ve kenarları şivli ayna	1
1200	Ayna çerçevesi	15. Lui, yıldızlı ahşap, aynasıyla beraber	1
2250	Çam ayna	Kenarı şivli ve renkli camlı	2
11707,5	Galeri(???)	Tamamı bakır yıldız bezeli ahşap, demir ayaklı	39
2925	Elbise askısı	Bakır yıldızlı, demir ayaklı	78
Kürsü ve halılar			
	Kürsüler	14. Lui, yıldızlı ahşap, mavi saten ve yıldızlı ham ipek	1
4605	Kanape		2
3735	Koltuk		6
2595	Sandalye		6
1087,5	Tabure		4
1470	Yastık	Ham ipek	10
666	Kılıf	Kanape, koltuk, sandalye, tabure, yastık için	28
	Kürsüler	16. Lui madalyonlu, yıldızlı ahşap, mavi saten yıldızlı ham ipek kaplamalı	
3870	Kanape		2
3510	Koltuk		6
2452,5	Sandalye		6
1087,5	Tabure		4
1470	Yastık		10
666	Kılıf	Kanape, koltuk, sandalye, tabure, yastık için	28
	Kürsü	16. Lui, beyaz yıldızlı ahşap, brokar kirazı kaplamalı	
5418	Kanape		2
3924	Koltuk		6
2916	Sandalye		6
1476	Tabure		4
1110	Yastık		4
534	Kılıf	Kanape, koltuk, sandalye, tabure, yastık için	22
90787,5	Perde	Brokar kirazı kapı ve pencereler için, figürlü beyaz çifte taftalı.....	26
49725	Perde		16
41077,5	Perde		14
36337,5	Perde		12
29619	Perde		10
11340	Halı	Reps kırmızı Püskülleri ipek ...	1
18397,5	Halı	reps mavi, püskülleri ipek, milange altın	2
20212,5	Halı	reps mavi, püskülleri ipek, milange altın	2
Yün halılar			
3525	Halı	duvardan duvara ...astarlı	1
3300	Halı	duvardan duvara , beyaz üzeri çiçek desenli astarlı	1
3675	Halı	duvardan duvara Astarlı	1
3825	Halı	Kadifemsi, duvardan duvara 16. Lui modeli beya zeminli, astarlı	1
3300	Halı	duvardan duvara Küçük Beyaz zeminli, astarlı	1
3450	Rulo	Yıldızlı brokar kağıt, fon beyaz ve bir bölümü buz mavi yıldızlı	150
Avize ve Bronzlar			
44547	Avize	140 lambalı, kristal bedenli, gümüş montürlü,	1
26400	Avize	66 lambalı, (burayı çizmek lazım :) 8kollu birer sıralı, 3lambalı 6 kollu 2 sıra....	4
4125	Fener		6
2100	Kadeh		1
Teslim sözleşmesi			

Resim 1 Başbakanlık Osmanlı Arşivinde yer alan ve Mayıs 1857 tarihine ait bir defterde Séchan'a Dolmabahçe Sarayı için siparişle yaptırılan eşyaların dökümleri yer alır.

BOA, HH.İ. 24/1 lef 5; BOA, HH.İ. 24/1 lef 2.

Resim 2a Dolmabahçe Sarayı Mavi Salon'da yer alan konsol.

Resim 2b Dolmabahçe Sarayı Mavi Salon'da yer alan konsolda Charles Séchan'ın imzası.

Resim 2c Dolmabahçe Sarayı Mavi Salon'da yer alan konsolun
 Charles Séchan'a ait çizimi.

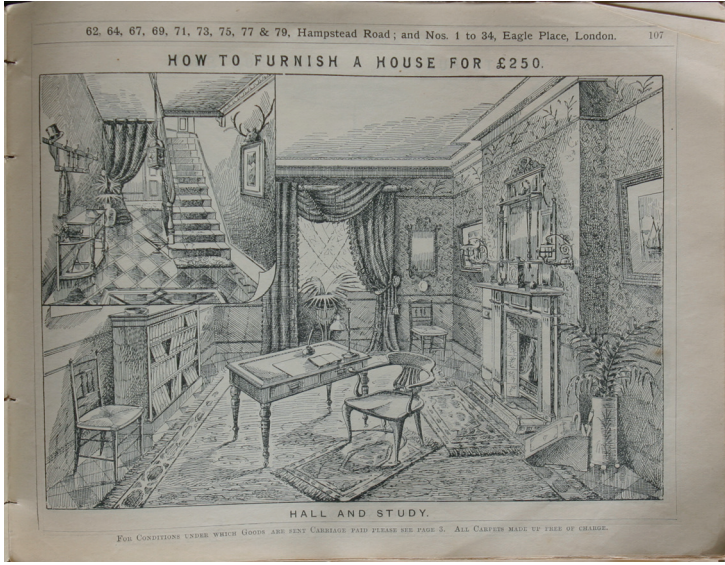
Resim 3a Evinizi ... £ Nasıl Döşersiniz başlığı altında mobilya
 örneklerinin verildiği katalog sayfaları.

Resim 3b Evinizi ... £ Nasıl Döşersiniz başlığı altında mobilya örneklerinin verildiği katalog sayfaları.

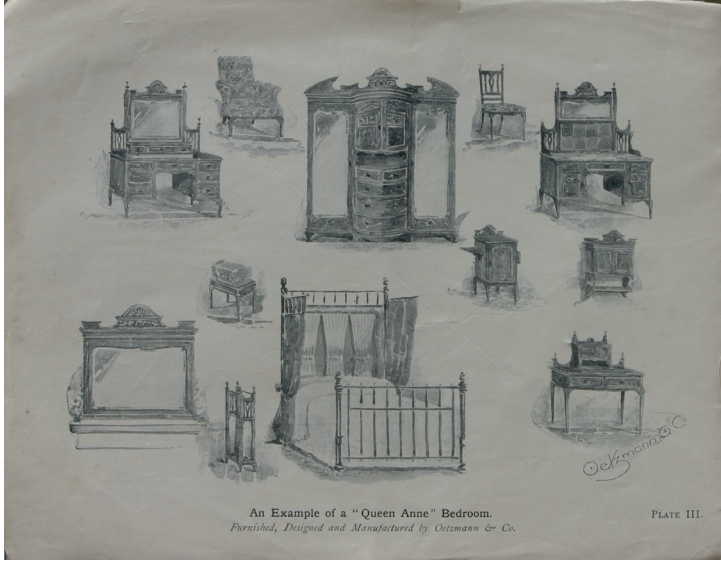
Resim 3c Evinizi ... £ Nasıl Döşersiniz başlığı altında mobilya örneklerinin verildiği katalog sayfaları.

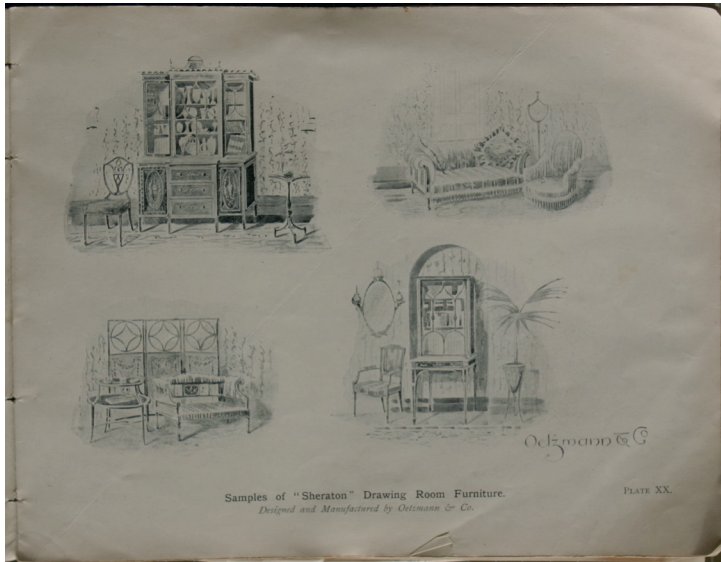
Resim 3d Evinizi ... £ Nasıl Döşersiniz başlığı altında mobilya örneklerinin verildiği katalog sayfaları.

Resim 4 Oetzman & Co. kataloğunda "Queen Anne" olarak isimlendirilen mobilya gruplarından örnekler.

Resim 5 Oetzman & Co. kataloğunda "Queen Anne" olarak isimlendirilen mobilya gruplarından örnekler.

Resim 6 Oetzman & Co. kataloğunda "Sheraton" olarak isimlendirilen mobilya grubundan örnekler.

62, 64, 67, 69, 71, 73, 75, 77 & 79, Hampstead Road; and Nos. 1 to 34, Eagle Place, London. 045

“REST FOR THE WEARY.”

Why continue to suffer from sleeplessness (otherwise insomnia) and restlessness, when a remedy is within reach of all by using this patent

PILLOW.

© 1898
(P. JONES'S PATENT.)

THIS invention is destined to revolutionise the existing form of pillow, for its merits are found to be marvellous as affording relief to those who are troubled with sleeplessness, and desire the luxury of a quiet night's rest.

Its distinguishing feature is the combination with an ordinary pillow of a pneumatic tube (running lengthwise along the lower edge within the ticking) which, on being inflated sufficiently to yield easily, will afford a rest for the neck, and fill up the untasteful gap usually formed between the shoulder and the head of a sleeper when the ordinary pillow is used. By this arrangement the weight of the upper part of the body from the shoulder, whilst in a horizontal position, is better distributed, which, according to medical testimony, is an important factor in producing a more healthy state of repose.

This class of pillow is eminently adapted also for use in ship berths, and can be highly recommended for hospitals, &c.

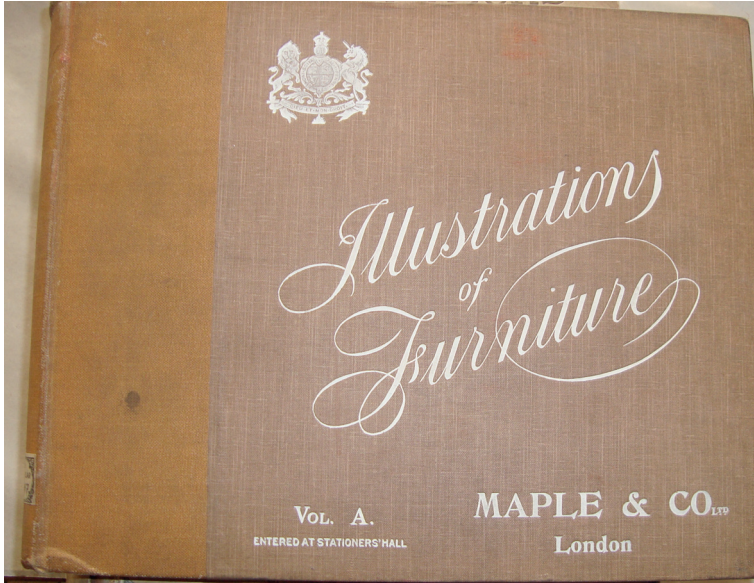
	No. 1.	No. 2.	No. 3.
Price	13s. 9d.	16s. 6d.	21s. 0d.

Arrangements may be made to convert ordinary pillows into the patent form at reasonable charges.

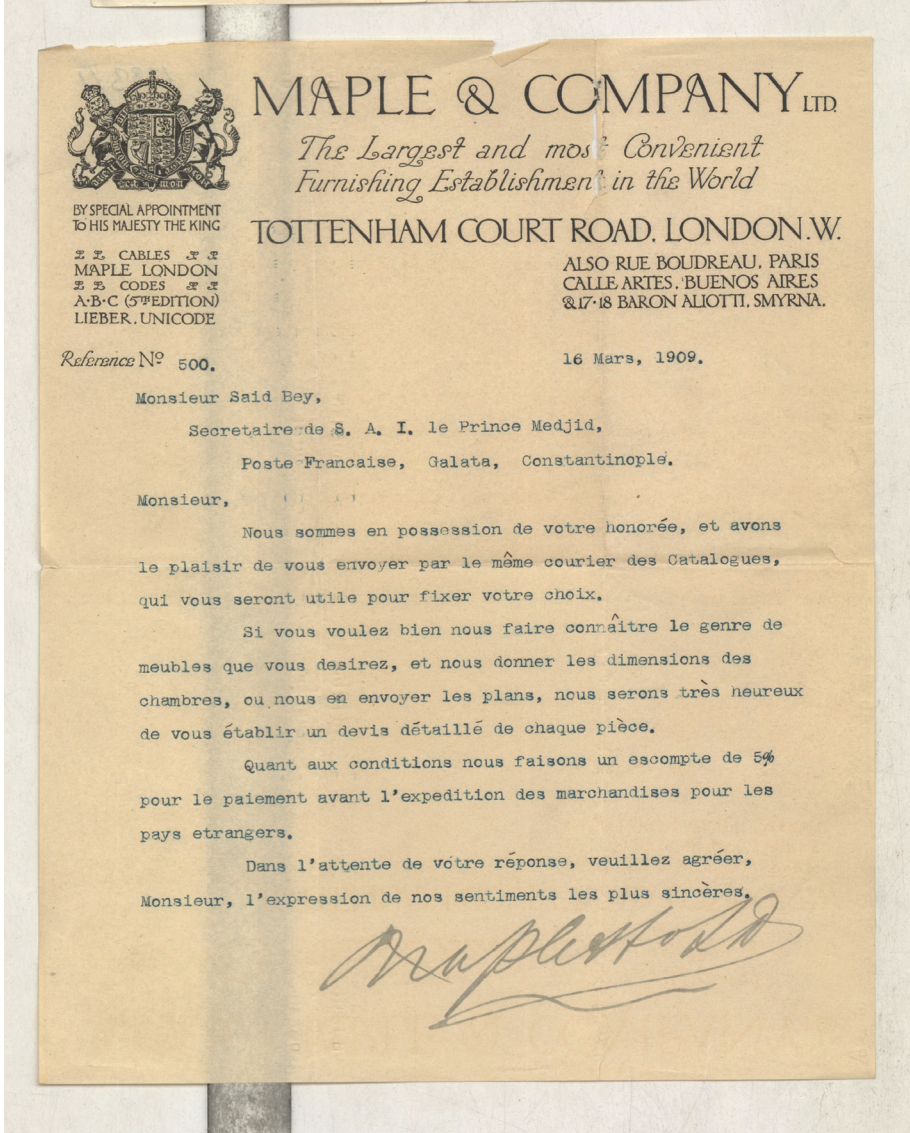
MESSES. OETZMANN have personally tested these pillows, and have no hesitation in saying that a more comfortable and luxurious pillow it is impossible to produce.

FOR CUSTOMERS UNDER WHICH GOODS ARE SENT CARRIAGE PAID PLEASE SEE PAGE 5. ALL COTTONS MADE BY FREE OF CHARGE.

Resim 7 “Rest for the Weary” başlığıyla *Oetzman & Co.* katalogunda yastık reklamı.

Resim 8 Maple & Co firmasına ait katalog.

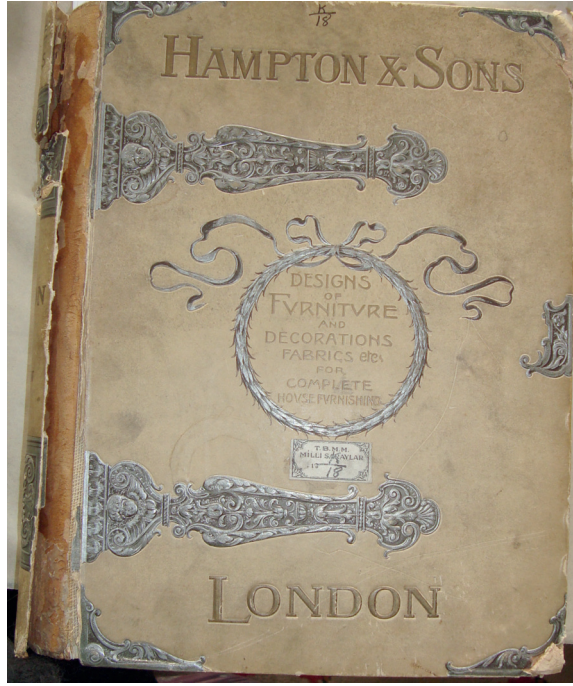
Resim 9 Maple & Co firmasına ait yazı. MSHHA E.İ. 1383-0001.

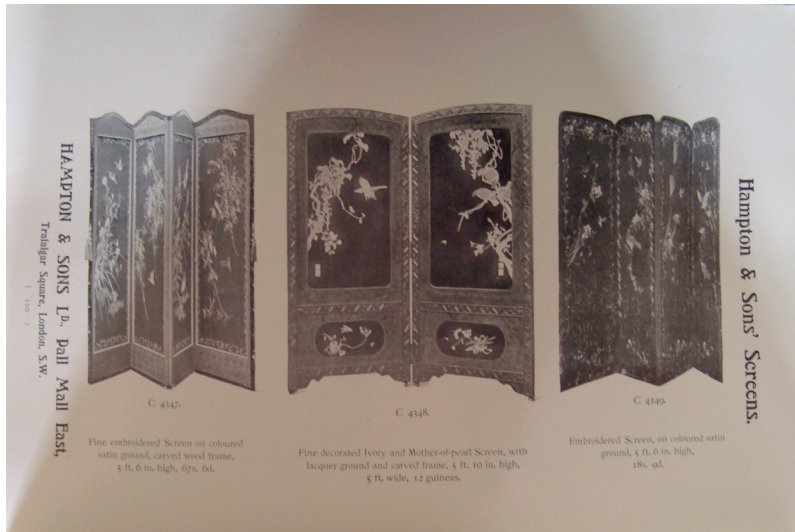
Resim 10 Maple & Co katalogundan mobilya örnekleri.

Resim 11 Maple & Co katalogundan mobilya örnekleri.

Resim 12 Hampton & Son firmasına ait katalog.

Resim 13 Hampton & Son kataloğundan mobilya örnekleri.

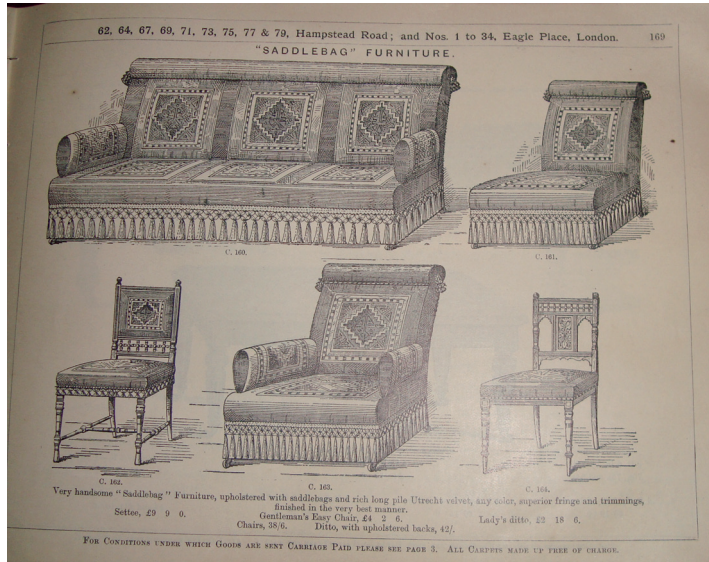
Resim 14 Hampton & Son katalogundan mobilya örnekleri.

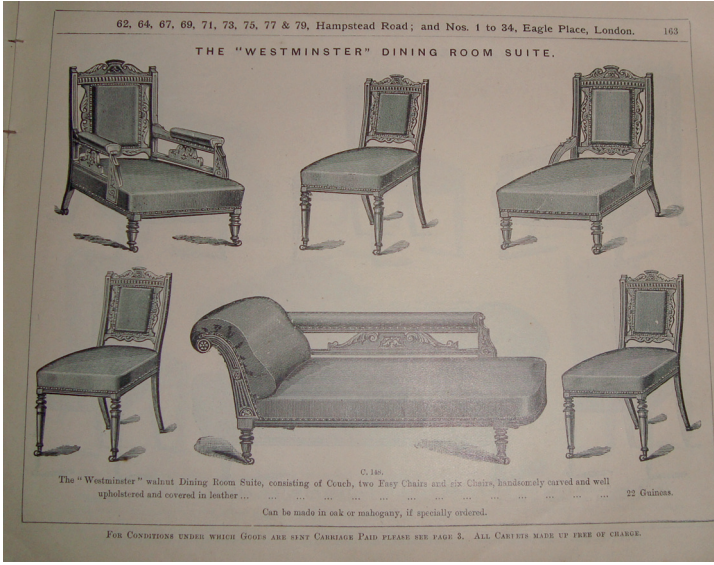
Resim 15 Hampton & Son katalogundan mobilya örnekleri.

Resim 16 Oetzman & Co. Katalogunda yer alan ve bugün Dolmabahçe Sarayı'nda yer alan mobilya örnekleri.

Resim 17 Oetzman & Co. Katalogunda yer alan ve bugün Dolmabahçe Sarayı'nda yer alan mobilya örnekleri.

Resim 18 *Oetzman & Co.* Kataloğunda yer alan ve bugün Dolmabahçe Sarayı'nda yer alan mobilya örnekleri.

Resim 19 *Oetzman & Co.* Kataloğunda yer alan ve bugün Dolmabahçe Sarayı'nda yer alan mobilya örnekleri.

Resim 20 - Resim 21 - Resim 22 Oetzman & Co. Katalogunda yer alan ve bugün Dolmabahçe Sarayı'nda yer alan mobilya örnekleri.

Resim 23 Dolmabahçe Sarayı'nda yer alan mobilya örnekleri.

Resim 24 Dolmabahçe Sarayı'nda yer alan mobilya örnekleri.

Resim 25 Dolmabahçe Sarayı'nda yer alan mobilya örnekleri.

Resim 26 Dolmabahçe Sarayı'nda yer alan mobilya örnekleri.

